

Percepcja słuchowa

to zdolność do odbioru dźwięków, ich rozpoznawania i różnicowania oraz interpretowania poprzez odniesienie do poprzednich doświadczeń.

Wyodrębniamy jej następujące części składowe:

Słuch fizjologiczny (fizyczny)- jest to możliwość słyszenia dźwięków z otoczenia za pomocą narządu słuchu. Tutaj ważne jest obserwowanie dziecka, czy prawidłowo słyszy i jak najwcześniejsze badania w przypadku niepokojących objawów.

Słuch fonematyczny - jest to zdolność do rozpoznawania i różnicowania dźwięków mowy. Dzięki niemu słyszymy np. różnice pomiędzy głoskami dźwięcznymi i bezdźwięcznymi, głoskami sz – s, r – l. Ten rodzaj słuchu może być zaburzony nawet przy prawidłowo działającym narządzie słuchu.

Analiza słuchowa – jest to umiejętność wyodrębniania z mowy elementów, z których jest złożona, czyli wyrazów, sylab, głosek.

Synteza słuchowa jest procesem odwrotnym do analizy. Polega na łączeniu głosek, sylab i wyrazów w złożone struktury.

Pamięć słuchowa - to inaczej pamięć wzorców słuchowych oraz zdolność zatrzymywania w pamięci ciągów wyrazów (np. tekstu wiersza, pór roku, dni tygodnia, ciągów liczbowych)

O postępach rozwoju mowy, jak również możliwościach opanowania umiejętności czytania i pisania decyduje poziom rozwoju percepcji słuchowej.

Wczesne wprowadzanie ćwiczeń i zabaw kształtujących postrzeganie słuchowe pomoże dzieciom skuteczniej pokonywać trudności w nabywaniu języka.

Przykładowe ćwiczenia i zabawy:

1. Operacje na sylabach:

Ćwiczenie 1.

Przygotowujemy kartki z liczbami. Kładziemy przed dzieckiem różne przedmioty znajdujące się w kuchni i ustalamy liczbę sylab, układamy pod odpowiednią cyfrą.

Ćwiczenie 2.

Przygotowujemy kostkę. Wyrzucamy kostką i odszukujemy taki przedmiot w pokoju, który ma taką liczbę sylab jaką wskazała kostka. Ćwiczenie wykonujemy naprzemiennie z dzieckiem.

Ćwiczenie 3.

Wymawiamy wyrazy i prosimy dziecko aby klasnęło, jeżeli usłyszy, że w danym słowie ukryła się nazwa „rak”.

tort, burak, park, Kraków, nieborak, krew, rakietka, bark, Krak, barak, spryt, traktor

Ćwiczenie 4.

Wymyślamy jak najwięcej wyrazów w których ukryło się słowo „ser”. Możemy zapisywać je na kartce. W przypadku trudności podajemy przykłady, lub wymawiamy sylaby które należy uzupełnić słowem „ser”, np. bokser, deser, mikser, serdelek, serce, serdaczek, serpentyna, serwetka, serwis.

2. Operacje na głoskach

Ćwiczenie 1

Przygotowujemy różne obrazki lub zabawki. Po kolei wybieramy rysunki lub przedmioty i głoskujemy. Później ustalamy jaką głoską kończy się dane słowo. Na końcu zabawy, wkładamy do kosza lub pudełka wszystkie rysunki, przedmioty które kończą się samogłoską „a”.

Ćwiczenie 2

Analiza głoskowa. Dajemy dziecku arkusze gazety i umawiamy się, że szeleści nimi, kiedy usłyszy głoskę „sz” w opowiadanej historyjce.

Staszek i Sabina weszli do lasu. Pięknie szumiały wysokie sosny. Dzieci szły szeroką leśną dróżką i zainteresowaniem oglądały się dookoła. Szukały szyszek i żołądzi. W szkole zrobią z nich przepiękne ludziki.

Ćwiczenie 3

Rysujemy różne części ciała: palec, dłonie, nos, czoło, noga, głowa. Wypowiadamy słowa i prosimy aby dziecko zmieniło jedną głoskę w wyrazie i wskazało jaką część ciała powstanie. np. WALEC (w słowie walec zamień głoskę „w” na „p” i co powstanie?) – PALEC

WALEC- PALEC

SŁONIE – DŁONIE

NOC – NOS

KOŁO – CZOŁO

TOGA – NOGA

SŁOWA – GŁOWA

Ćwiczenie 4

Przygotowujemy kostkę do gry. Rysujemy na małych karteczkach przedmioty: koszula, szalik, linijka, pasek, kubek, łyżka, butelka, poduszka, kalosze, parasolka, wałek, ołówek.

Umawiamy się, że jeżeli wyrzucimy dana liczbę oczek to szukamy przedmiotów zawierających:

- 1- głoskę W
- 2- sylabę KA
- 3- głoskę A na końcu wyrazu
- 4- głoskę L
- 5- głoskę U
- 6- głoskę K na końcu wyrazu

3. Zabawy z rymami

Ćwiczenie 1

Dziecko uzupełnia czytana przez rodzica rymowankę:

Na wiejskim podwórku.

Koło niskiej brzozy pasą się dwie .....(kozy).

Kto tak splątał wełny motek, czyżby był to mały.... (kotek).

Boi się groźnego Burka mała, szara....(kurka).

W oborze słyszę ryk, odzywa się...(byk).

Tu rosną wysokie topole, za nimi widać...(pole).

Idą na manowce trzy wesołe...(owce).

Zakupy.

Cały rok piję owocowy...(sok).

Równie smaczna jak marmolada jest mleczna ...(czekolada).

Dla ochłody kupię...(lody).

Z półki biorę chrupiące...(bułki).

Lubię ten sklep, tu kupię pyszny...(chleb).

Kupię świeże ryby i suszone...(grzyby).

Nie tylko król może iść kupić...(sól).

Ćwiczenie 2

Dziecko wymienia jakie zna nazwy kwiatów, jeżeli ma kłopot podpowiadamy, że są jeszcze np. irysy, stokrotki, goździki, bratki, dzwonki, sasanki. Nazwy zapisujemy, możemy też narysować. Prosimy aby dziecko dobrało odpowiednie kwiaty dla solenizantek na imieniny, tak aby nazwa się rymowała:

dla Klarysy...(irysy)

dla Agatki...(bratki)

dla Dorotki...(stokrotki)

dla Anki...(sasanki)

dla Aldonki...(dzwonki)

dla Eurydyki...(goździki)

Ćwiczenie 3

Zapisujemy na kartce imiona dzieci

SABINA, POLA, MARYSIA, WACEK, MAREK, DAREK, JAŚ, JACEK, STAŚ,
LUCYNA, KRYSIA, OLA

Zadaniem dziecka jest dobranie imion tak aby utworzyły rymy.

Ćwiczenie 4

Wyszukujemy i zapisujemy jak najwięcej rymów do słowa **WODA**, np., soda, broda, moda, pogoda, uroda, środa, kłoda, wygoda, nagroda, zagroda.

Literatura:

Garban J., Sprawka R., Trening Słuchu

Materiały własne

Anna Stramska